

vesto. Svekrva jej posadí čapko na glavo in uhne jo, nevesta uhne pa ženina. Po tem mora malo pogospodiniti: kruha prinesiti na mizo in z rakijo postreči gostom. Tam pa tam jej tudi, kakor v Estoncih, dete prinesó v naročje. Nevesta ima izbo ali hram, ki je zmerom mrzel, nezakurjen, če je zima še tako huda. Ta hram je shramba za zrnje in v to shrambo pošljejo ženina in nevesto počivat, ali takoj ju zopet vskličejo, na kar morata zmerom pripravljena biti. Ko se prikažeta iz shrambe, dajo jima vode v skledi, zato da se omijeta, po omitji pa oba gresta vsak po svojo otiračo, da se obrišeta. Po nekaterih krajinah ženinu in nevesti dajo dve skledi, eno skledo prekucuje ženin, eno pa nevesta, a kateri njiju urnejše dela to, tistemu dajo večo čast. Ženin ima tudi to nalogo, da mora močno palico, ki jo dva moža vodoravno držita, prelomiti na opomin, da, kateri obeh zakoncev razkalí zakonsko slogo, ga zadene kaznen, kakor je prelom zadel palico.

V Mordvanih se nevesta, ko po svatbi prvokrat gré pogledat domú, pelje na vozu, nad katerim je bela plahta razprostrta, z njo vred pa na vozu sedite družici. Ko se približajo domu, dvigneta jo o velikem kričih raz voz dva ženinova prijatelja in zaneseta prav pred domača vrata. Tu pa jo vpričo deverov in družic pozdravijo vse vaščanke. Iz hiše pride mati in prinese polno ponvo hmelja. Ta hmelj zapali z gorečo trsko in ponvo postavi nevesti na desno nogo; nevesta pa to odrine od sebe. Mati dvakrat učini to in obakrat nekoliko raztresenega hmelja pobere in pridene. Skrbno pazijo, kako ponva pade: če se prekucne na drugo stran, znači to novima zakoncema vsakojake neugodnosti; a če pade tako, da je odprtina zgoraj, obeča to srečo.

Po tej poskušnji je na vrsti še očita razdaja goste kaše, po katero iz vasí pridejo stari in mladi. Vsakemu te kaše dadó polno žlico, nekateremu tudi v klobuk, nekateremu na ogel v krilu, ali pa tijà, kamor kdo hoče.

Slovansko slovstvo.

Nacrt slikâ iz života našega hrvatskoga naroda po Slavoniji i Srijemu.

To je djelo nagradila „Matica Hrvatska“ iz zaklade grofa Ivana Draškovića za god. 1878. Djelo je razdijeno u tri diela: I. Nacrt slavonsko-srijemskih selâ, njivâ, sjenokoša, šumâ, stoke i domaće živadi; gdje kojih starih običajâ u društvenom životu; nacrt obće slike seoskoga života onoga naroda; putopisna crtica iz Srijema; nacrt njekih znamenitosti u Srijemu; o njekih pojedinih važnijih mjestih kao: Zemun, Karlovci, Vinčinci, Ilok, Mitrovića i o starinah u Slavonskoj Posavini. — II. Nacrt četrdeset pojedinih slikâ iz života naroda. — III. Pučki običaji: kod poroda i kršćenja, ženitbe, kumovanja, smrti i pogreba, koledovanja, svetkovanja uskrsa, ladovanja na Gjurjevo, kresa na Ivanje, na dušni (mrtvi) dan, na badnjak i božić.

Možebit će se u ovih nacrtih slikâ iz života naroda naći toliko zanimivosti, koliko ma u kojem stranjskom spisu o pučkih običajih; jerbo običaji našega naroda kano i narodne naše pjesme i pripoviedke mogu se u svakom obziru takmiti sa stranimi, a svoje je ipak svakoj rodoljubivoj duši, svakom domorodcu i svakoj domorodki milije nego tudje. Mi tudje, što samo valja, dostojno cijenimo i uvažamo, ali svoje uz to i prigrlujemo i iskreno ljubimo.

Pozivam najučtivije rodoljubivo občinstvo na predbrojenje do konca mjeseca studenoga o. g., da se uzmogne ustanoviti, u koliko od prilike iztisaka moglo bi se isto djelo izdati. Čim se javi toliko predbrojnika,

da bi se mogao tiskarski trošak barem u polak podmiriti, doći će djelo pod tisak. Cien a knjige od prilike 15—16 tiskanih araka u osmini bit će 1 for.

U Zagrebu 23. rujna 1880.

Mijat Stojanović.

S tem pozivom vabi gosp. Stojanović na naročilo knjige, katera bode zanimiva tudi nam Slovincem, in tedaj vredna, da tudi mi pripomoremo z majhno naročnino 1 gold., da pride na svitlo. Zato naj bi tudi drugi slovenski časniki ponatisnili Stojanovičev poziv.

Naši dopisi.

V Gorici 24. okt. — Obečal sem v predzadnjem listu nekaj šolske statistike. Začetni šolski kaos se je zdaj ulegel in uredil in važniše letošnje številke o šolstvu so te-le: Bogoslovsko učilišče — za 4 škofige — šteje 33 poslušalcev. V 1. tečaj jih je vstopilo 10, med temi 7 iz goriške nadškofije (iz goriškega gimnazija 8). 1. gimnazijski razred šteje v 2 paralelakah 79 učencev (Slovincev 35); vsled sprejemne prekušnje je bilo zavrnenih 40 učencev (med temi 6 Slovincev). Vsi gimnazijski razredi imajo čez 350 učencev. — Viša realka je sprejela od 43 vpisanih učencev 36. — Z realko združena pripravljavnica šteje (v 1 samem oddelku) okoli 60 otrok. — Žensko izobraževališče ima v 4 slovenskih razredih 49, v 4 italijanskih razredih 56 učenk. Da-si se kandidatnjam 1. tečaja ne bodo podelovali več štipendiji, oglasilo se je vendar 13 Slovenk in 13 Lahinj. — Deška vadnica šteje v 4 razredih in 8 oddelkih 550 otrok, med temi Slovincev 263. V slov.-nemškem 4. razredu je 63, v laško-nemškem 72 učencev. Iz teh 2 šol bosta dobivala v prihodnje svoje rekrute gimnazij in realka. Še imamo celo lègijo otrok v državni dekliški šoli, v deški in dekliški mestni šoli in v dekliški šoli čč. Uršulinaric, toda dotične statistike ne vem. Vidite tedaj, da prej umrjemo za lakotjo, ko za pomanjkanjem „intelligencije“! — Preteklo sredo, 20. t. m., je imel deželni šolski svet sejo. Tisti dan smo izvedeli, da je gosp. deželni šolski nadzornik dr. Gnad posavljen z redom železne krone in službe na Kranjskem odvezan. — Jutre se začnejo tukaj učiteljske preskušnje. Za meščanske šole imamo tukaj 2, za ljudske 7 kandidatov in kandidatnj. — Preteklo nedeljo je bil v meščeni novi mestni župnik pri sv. Ignaciji na Travniku, gosp. Iv. Wolf, prihodnjo nedeljo pa se bode dal vmetiti nov predmestni kurat v Podturnu g. Martin Zucchiatti — oba Slovence. — Eden prvih poštenjakov naše nadškofije — mož stare korenike — g. Fr. Petkosič, župnik v (laš.) Romans-u, postal je častni kanonik. — Nekdaj niso naši laški someščani nič vedeli, kaj slovenski listi o njih in njihovih zadevah pišejo; zdaj je drugače; zdaj ostro kontrolujejo naše časnike in to je naš največi napredek v Gorici, da tudi Italijani naše liste berejo ali si jih vsaj tolmačiti dajejo. Dokaz temu, da sta g. župan in starešinstvo te dni „Soči“ pravdo napovedala zaradi nekega dopisa o „veteranih“, v katerem sta se čutila razžaljena. V zadnji številki je dopisnik („Srebernjak“) nekaj preklical, ne vem pa, ali je s tem pravde konec. — Naša 20 let stara čitalnica je imela sinoči letni občni zbor. — Zdaj, ko to pišem, imamo hud vihar; priletala je toča. Celi teden smo imeli odjužno vreme.

Iz Trsta 25. okt. (*Pozor Slovinci!*) Ni davno, kar je glasoviti Fambri razglasil članek: „Istria è il nostro confine orientale“, v katerem Istro v žrelo meče Italijanom in na katerega so opozorile tudi „Novice“ v svojem zadnjem listu. Danes pa moram Vam poročati, da je zopet